

TEDENSKESLIK

PRILOGA

DOMOVINI

Leto V.

V Ljubliani, dne 14. februarja 1929

7. številka

Papež ne bo več prostovoljni jetnik Vatikana

Vsakdo je že slišal, da papež ne sme zapustiti Vatikana, to je velika papeška palača, h kateri spadajo obsežni vrtovi in seveda tudi mogočna cerkev sv. Petra. Malokdo pa si je stavljal vprašanje, zakaj vse to in od kedar? Večina ljudi je bila mnenja, da je to neke vrste obveznost, kakor obveznost nun in nekaterih menihov, drugi pa so mislili, da to zahteva vera, da je bilo to zapovedano morda celo od Kristusa ali njegovega učenca, prvega papeža, sv. Petra.

Ali temu ni tako! Papeži so bili prostovoljni vatikanski jetniki in sicer od leta 1871.

V srednjem veku so si papeži ustvarili tudi svoje posvetno kraljestvo, cerkveno državo, v kateri so kraljevali tudi v novem veku. Bili so navadno prav spretni politiki, ki so kaj dobro izkoriščali svoj visoki cerkveni vpliv. To je pokazal papež Caharija, ki je začetkom sedmega stoletja mazilil samozvanca frankovskega kralja Pipina Malega. Priimek »mali« je imel radi svoje majhne postavice. S tem, da je Pipina mazilil, kljub temu da je leta s silo pregnal s prestola svojega prednika, mu je pripomogel, da ga je podpiral ves krščanski svet. S tem si je papež pridobil veliko naklonjenost Pipina in njegovega nasledstva. Že Caharijev naslednik papež Stefan III. pa je potreboval Pipinovo pomoč. Papeži so namreč že od l. 731. izvrševali nad Rimom in okolico vladarsko oblast. In ko je langobardski Oistulf jel ogrozati pa-

pežovo posvetno kraljestvo, se je ta obrnil na Pipina, naj mu pomaga. Ko je Pipin nagnal Langobarde je papež mazilil tudi Pipinova sinova. Pomagali so drug drugemu in tako se je razširila tudi cerkvena država, ki so jo imenovali dota, ahi dedščina po sv. Petru, če prav ni bilo to v nikaki zvezi s sv. Petrom in nasprotno njegovim od Kristusa sprejetim naukom, češ: »Moje kraljestvo ni kraljestvo sveta.« Cerkvena država je segala do ustja reke Pada in ostala v papeški oblasti do splošne ureditve italijanske države.

V papeški državi, ki je bila vladana po vzorcu ostalih držav in je imela svoje vojaštvo, uradnike, državne zastopnike, svoje davke itd., so se pa dogajale strašne stvari ki jih čitamo v raznih romanih, posnetih po žalostnih zgodovinskih dogodkih. Godilo se je vse drugo nego je učil Tisti, katerega naslednike so se smatrali predsedniki posvetne cerkvene države.

V poznejših letih pa je prišlo do preprirov med papeži in nemškimi cesarji, ki niso hoteli pripoznati trditve papežev, da so baš oni imeli poglobitve zasluge pri upostavitvi njihovih prednikov. Papeži so se hoteli vmešavati v vladarske posle nemških cesarjev, kar seveda ti niso dovolili. Neprijetni časi za papeško državo pa

so prišli, ko so se začeli gibati Italijani in graditi sedanjo državo. Jeli so si prilaščati kos za kosom in so končno zahtevali tudi Rim kot glavno mesto Italije. Prišlo je do glasovanja. In bilo je oddanih 133681 glasov proti in samo 1507 za papežovo oblast.

Dne 20. septembra 1870 so vkorakale v Rim italijanske čete. Prenehala je papeška posvetna oblast. Nastalo pa je novo vprašanje in sicer radi papeževe pripadnosti. Ker so verniki rimsko katoliške cerkve v vseh državah, je bilo odločeno, da je papež tudi vnaprej samostojen vladar, ki obdrži svoje zastopnike svojo stražo in še razne druge vladarske pravice. Kot posestvo so papežu od-

kazali vse papeške palače, vrtove, parke ter vile Castel Gandolfo. Kot odškodnino za izgubljeno ozemlje se je Italija obvezala za večne čase plačevati papežu letno 3 in četrt milijona zlatih lir. Kralj Emanuel je ponudil papežu severni del Rima na desnem bregu reke Tibere, v katerem se nahaja tudi Vatikan in katerega je tudi ogradil s trdnjavnim zidom papež Leon IV. v devetem stoletju. Papež pa je vrgeel ogorčen kraljevo ponudbo na tla, prepovedal kralju sprejem zakramentov. Italijo proklel, sebe pa proglašil za jetnika Vatikana.

To je trajalo do nove fašistične dobe. V zadnjih mesecih sta se sprizajznila Musolini in papež. Italijanski fašistični diktator, ministrski predsednik Italije je uvidel, da je gotovo zelo važno za nadaljnji razvoj Italije, posebno za uspehe v zunanji politiki, papeževa naklonjenost. Radi tega

je obrnil jadra. Pričela so se pogajanja in uspeh istih je bil potrjen danes 11. februarja v Vatikanu, v Lateranski palači. Pogodba, glasom katere dobi papež zopet svoje posvetno kraljestvo, je bila podpisana od papeževega tajnika kardinala Gasparija in ministrskega predsednika Musolinija. Papeževa država pa seveda ne bo bogve kako velika, obsegala bo samo del mesta Rima. V poglavitem pa se ni šlo za to. Papež je s tem prost obveze, ki je prešla na njega po njegovih prednikih od l. 1871. Musolini pa si je pridobil gotovo naklonjenost katoličanov. Tako vidimo, kako se spreminja življenje. Čas je največji zdravnik. Njegovo zdravilo je pozabljivost, ki ima za posledico spravljivost. Ljudje pozabijo vse in porgrabijo vse, če gre kaj v njihov dobrobit. Dogajajo se stvari, o katerih bi nekdanj mislili, da so nemogoče in ne bodo nikdar mogoče. Kar je bilo še pred leti greh, je lahko čez leta cenjeno. Resnica lahko postane laž in laž lahko postane resnica. Tako vidimo, da ni nobena stvar večna. Kakor se človek stalno izpreminja, tako se izpreminja tudi vse ono, kar je človek ustvaril in mislil. Vse je podvrženo uplivom časa.

Suče se kolo življenja, suče... kolo naokolo...

Cerkev sv. Petra v Rimu

Rudolf Kunčič, predsednik pevskega društva »Sava«. Pevci so povečini tovarniški uslužbenci, ki jim je petje edino razvedrilo po težkem dnevnem delu

V sredini zgoraj: Mnogoštevilna družina umrlega invalida Martina Binela iz Celja. Uboga družina je brez vsakih sredstev in prosi dobra srca pomoči

Pevovodja pevskega društva »Sava« na Jesenicah Gostič, ki požrtvovalno vodi svoj zbor. Pevsko društvo »Sava« je te dni praznovalo svojo dvajsetletnico

V sredini: V Dleskah na Primorskem sta te dni praznovala demantno poroko ugledna slov. zakonca Anton in Frančiška Ivančič. Naj živita še dolgo

Papež Pij XI., ki je sedaj prost obveznosti svojih prednikov in se bo lahko gibal tudi izven Vatikanskega zidu

Del Vatikana s Petrovo cerkvijo. V kotu spodaj sta sliki papeža Pija XI. in italijanskega kralja

Novi spomenik, ki je bil postavljen v Mariborskem parku kot spomin na desetletnico našega osvobojenja in obstoja samostojne narodne države

Kardinal Gaspari, vatikanski državni tajnik, ki je podpisal za sveto stolico pogodbo z italijansko državo. Kardinal je najvplivnejši mož papeževe okolice. Sedaj je resno obolel

V sredini: Italijanski kralj Viktor Emanuel, ki se po podpisu pogodbe sestane s papežem. To bo prvi osebni stik papeža s kraljem Italije

Diktator Musolini, čigar vlada je vodila pogajanja z Vatikanom in je osebno mnogo pripomgel, da so pogajanja uspela, ker je v tem videl korist za Italijo, ki ji gospoduje

Boljševiška voditelja: zgoraj Zinovjev, spodaj Kamenov, ki sta bila baje aretirana, češ, da sta podpirala opozicijskega Trockija

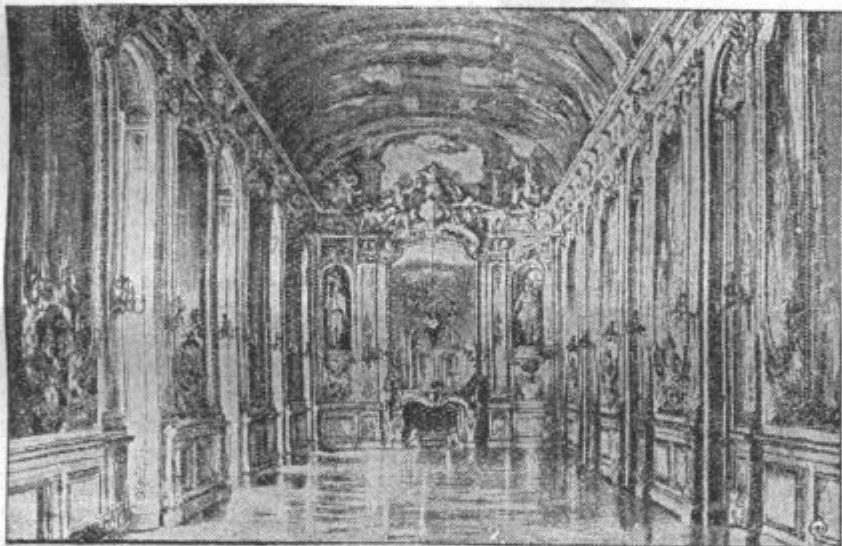
Podpisovanje trgovske pogodbe s Francijo. Na desni jugoslovanski minister trgovine dr. Željmir Mažuranič, v sredini francoski zunanji minister Briand in na levi naš pariški poslanik Spaljkovič

Italijanska princesa Giovana in bolgarski kralj Boris, ki se v kratkem poročita. Razlika ver ju ne moti. Bolgarski kralj je pravoslavne in princesa Giovana pa rimsko katoliške veroizpovedi. Zakonske zveze med vladarskimi rodbinami so politično zelo pomembne. Tako je tudi predstoječa poroka bolgarskega kralja in italijanske princese za Italijo važna

Španska kraljica Marija Kristina je pred dnevi umrla

Velika dvorana francoske banke v Parizu imenovana »Zlata dvorana«, kjer se vršijo pogajanja radi vojnih odškodnin, ki najbrže še dolgo ne bodo urejene

Desno:
Slayni prirodoslovec Brem. Te dni je preteklo 100 let, kar se je rodil v Nemčiji mož, ki je mnogo prepotoval in napisal velike knjige o živalih in njihovem življenju. Njegova dela so zelo temeljita in tvorijo podlago novega prirodoslovja, ki je bilo nekdanj polno vraž

Levo:
Strah pred hripo. Na naši sliki vidimo, da imajo drugod še večji strah pred neprijetno boleznijo kakor pa pri nas. Na Angleškem si zavežejo usta, da bi se ubranili boleznii. Taka pazljivost tudi pomaga, kajti hripa je nalezljiva bolezen, ki jo nalezemo z vdihavanjem nevarnih bacilov

Levo

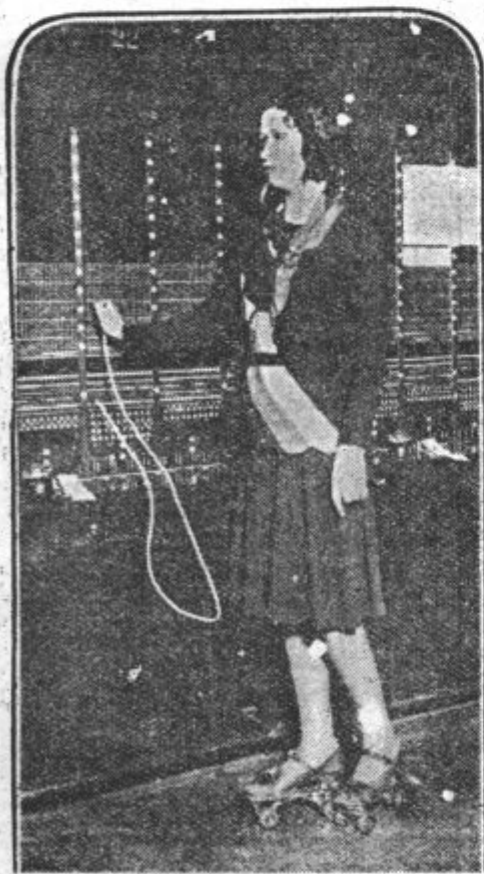
Zimska nezgoda z avtomobilom. Ljudje se trudijo in pomagajo konjem, ki tudi v snegu ne odrečejo, izvleči avto iz globokega snega. Taki prizori so v hudi zimi tudi pri nas pogosti, zlasti letošnjo zimo, ko je zapadlo več snega

Levo spodaj

Se nobeno zimo ni bilo pri nas toliko divjih gosi kakor letos. Prignala jih je huda zima. A tudi pri nas niso dobile potrebne hrane in so zelo kumrne in omagane. Lovci so jih mnogo postrelili in sicer po vseh krajih Slovenije, največ pa v ljubljanski okolici. Ker pa so bile gosi zelo shujšane, pečenka ni bila kaj prida

Desno

Lepotice iz raznih evropskih držav, ki so tekmovala za prvenstvo Evrope. Najlepša odide v Ameriko na tekmovanje za najlepšo ženo sveta. Zgoraj je Francozinja, nato Nemka, Poljakinja, Španka, Jugoslovenska, Holandka in spodaj je Madžarka, ki je bila izbrana za najlepšo ženo Evrope. Številna tekmovanja so prav za prav povojna prikazen. Tudi lepotna tekmovanja v velikem obsegu se goje šele v zadnjih letih. Ljudje se za taka in slična tekmovanja zelo zanimajo in časopisi so polni slik raznih lepotic in obširno poročajo o teh tekmovaljih

Kako slavijo pusta v Nizzl na Francoskem, kjer na ta dan vse prebivalstvo veselo raja

Na levi: Uradnica telefonistinja, ki ima čevlje na kolesčkih, da se hitro premika pri aparatih